

Riksdagens svar RSv 56/2017 rd — RP 94/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om försvarsmakten, territorialövervakningslagen och värnpliktslagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om försvarsmakten, territorialövervakningslagen och värnpliktslagen (RP 94/2016 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Försvarsutskottet (FsUB 2/2017 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarsmakten (551/2007) 2 och 12 §, av dem 2 § sådan den lyder delvis
ändrad i lag 577/2015, samt
fogas till lagen nya 4 a och 4 b §, en ny mellanrubrik före 12 § samt nya 12 a—12 c § som följer:

2 §

Försvarsmaktens uppgifter

- Till försvarsmaktens uppgifter hör
- 1) det militära försvaret av Finland, vilket innefattar
    - a) övervakning av landområdena, vattenområdena och luftrummet samt tryggande av den territoriella integriteten,
    - b) tryggande av befolkningens livsbetingelser, de grundläggande fri- och rättigheterna och statsledningens handlingsfrihet samt försvar av den lagliga samhällsordningen,
    - c) givande av militär utbildning och styrning av den frivilliga försvarsutbildningen samt stärkande av försvarsviljan,
  - 2) stödjande av andra myndigheter, vilket innefattar

Riksdagens svar RSv 56/2017 rd

a) handräckning för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, för förhindrande och avbrytande av terroristbrott samt för skyddande av samhället i övrigt,

b) deltagande i räddningsverksamheten genom att tillhandahålla utrustning, personalresurser och sakkunnigtjänster som behövs i räddningsverksamheten,

3) deltagande i stöd och bistånd som grundar sig på artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen samt deltagande i territorialövervakningssamarbete eller i annat internationellt bistånd och annan internationell verksamhet,

4) deltagande i internationell militär krishantering och i militära uppdrag i annan internationell krishantering.

I fråga om försvarsmaktens övriga uppgifter gäller vad som föreskrivs särskilt.

4 a §

Begäran om internationellt bistånd

Om inte något annat föreskrivs i lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd (/), kan försvarsministeriet efter att ha hört utrikesministeriet begära bistånd som hör till försvarsmaktens verksamhetsområde av en annan stat, av Europeiska unionen eller av en internationell organisation med beaktande av målsättningen för och principerna i Förenta nationernas stadga (FördrS 1/1956) och av andra folkrättsliga regler.

4 b §

Behörighet och användning av maktmedel vid mottagandet av internationellt bistånd

En styrka och en enskild militärperson, som på begäran av Finland lämnar landet bistånd, är behörig att utföra sina uppdrag och använda sådana maktmedel som är nödvändiga med tanke på uppdraget med iakttagande av vad som i lag föreskrivs om försvarsmaktens och militärmyndigheternas behörighet. Denna behörighet begränsas dessutom av bestämmelserna i det beslut som gäller biståndet. Maktmedel får endast användas i den mån och så länge de är behövliga med hänsyn till uppdraget samt godtagbara i förhållande till målet med uppdraget.

I beslutet om bistånd ska det anges för vilket uppdrag bistånd begärs, behörighet, militära resurser som ingår i biståndet och eventuell användning av maktmedel samt andra villkor för att lämna biståndet.

Deltagande i lämnande av internationellt bistånd och i annan internationell verksamhet

12 §

Lämnande av internationellt bistånd och annan internationell verksamhet

Försvarsmakten kan lämna en annan stat, Europeiska unionen eller en internationell organisation bistånd som hör till försvarsmaktens verksamhetsområde samt delta i annan internationell verksamhet med beaktande av målsättningen för och principerna i Förenta nationernas stadga och av andra folkrättsliga regler.

Riksdagens svar RSv 56/2017 rd

Försvarsmakten kan delta i lämnandet av internationellt bistånd också för att stödja en annan finsk myndighet på begäran av ett behörigt ministerium eller av myndigheten.

Om inte något annat föreskrivs i lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd, beslutar försvarsministeriet efter att ha hört utrikesministeriet om försvarsmaktens deltagande i verksamhet som avses i 1 och 2 mom.

Försvarsmakten får inte åläggas att fullgöra uppdrag som avses i 1 eller 2 mom. utan ett sådant beslutsförfarande som avses i lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd eller som avses i 3 mom., om inte något annat följer av den behörighet som försvarsmaktens överbefälhavare har.

12 a §

Behörighet och användning av maktmedel vid lämnandet av internationellt bistånd och i annan internationell verksamhet

Den personal som deltar i lämnandet av internationellt bistånd och i annan internationell verksamhet som avses i 12 § 1 mom. har vid utförande av uppdrag den behörighet som grundar sig på folkrätten och som bestäms av den som begär internationellt bistånd samt rätt att använda de maktmedel som är nödvändiga med tanke på uppdraget. Maktmedel får endast användas i den mån och så länge de är behövliga med tanke på uppdraget, godtagbara i förhållande till uppdragets mål och förenliga med de regler om användning av maktmedel som har fastställts för uppdraget. Bestämmelser om excess vid användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen (39/1889).

Den personal som deltar i lämnandet av bistånd som avses i 12 § 2 mom. har behörighet att utföra uppdrag och rätt att använda maktmedel i enlighet med den begäran som den andra finska myndigheten har framfört och den behörighet som den angivit.

12 b §

Personal som deltar i lämnandet av internationellt bistånd och i annan internationell verksamhet

För de uppdrag som avses i 12 § används i första hand sådan personal vid försvarsmakten som har förbundit sig vid försvarsmaktens internationella verksamhet. Medan uppdragen pågår står personalen i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till försvarsmakten. Det som föreskrivs i 41 § 2 mom. om tiden för delgivande av information tillämpas inte på uppdrag som avses i 12 §. På den personal som deltar i uppdragen tillämpas lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016).

Bestämmelser om användning av värnpliktiga för lämnande av internationellt bistånd och för annan internationell verksamhet finns i värnpliktslagen. Om en reservist kommer att stå i anställningsförhållande till försvarsmakten för den tid ett uppdrag pågår, får ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande som personen har inte avslutas på grund av uppdraget. Reservisten har rätt att återgå till sitt tidigare arbetsavtals- eller tjänsteförhållande när anställningsförhållandet vid försvarsmakten upphör. Beslut om att bevilja en reservist tjänstledighet eller befrielse från arbete för uppdrag som avses i 12 § fattas av arbetsgivaren enligt egen prövning.

Riksdagens svar RSv 56/2017 rd

12 c §

Överenskommelser som gäller styrkors status

Genom förordning av statsrådet får det för sättande i kraft av internationella förpliktelser föreskrivas om tillämpningen av följande överenskommelser på mottagande och lämnande av internationellt bistånd och annan internationell verksamhet:

1) avtalet mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor och tilläggsprotokollet till det avtalet (FördrS 64 och 65/1997) och ett andra tilläggsprotokoll (FördrS 72—74/2005),

2) avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater om status för den militära och civila personal som utstationeras vid Europeiska unionens institutioner, för de högkvarter och de styrkor som kan komma att ställas till Europeiska unionens förfogande inom ramen för förberedande och genomförande av de insatser som avses i artikel 17.2 i Fördraget om Europeiska unionen, inbegripet övningar, samt för den militära och civila personal från medlemsstaterna som ställts till Europeiska unionens förfogande i detta sammanhang (EU SOFA) (FördrS 24/2006),

3) avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater om skadeståndskrav från en medlemsstat på en annan medlemsstat för skada på tillgångar som ägs av staten och som används eller drivs av den eller personskada eller dödsfall bland militär eller civil personal vid dess styrkor i samband med en EU-ledd krishanteringsoperation (FördrS 25/2006).

Denna lag träder i kraft den

_____

20 .

_____

Lag

om ändring av territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i territorialövervakningslagen (755/2000) 33 § och 34 § 1 mom. samt
fogas till lagen en ny 24 d § som följer:

24 d §

Begäran om stöd gällande territorialövervakningen av militärmyndigheten i en annan stat

Bestämmelser om begärande av stöd av militärmyndigheten i en annan stat för territorialövervakningen finns i lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd (/) och i lagen om försvarsmakten (551/2007).

Försvarsmakten kan med stöd av ett beslut som avses i 1 mom. framställa en begäran om ett uppdrag hos militärmyndigheten i en annan stat eller vidta andra åtgärder som gäller verkställigheten av beslutet.

Riksdagens svar RSv 56/2017 rd

33 §

Användning av militära maktmedel

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet kan för att trygga Finlands territoriella integritet använda behövlig vapenmakt med krigsmateriel som är slagkraftigare än användningen av en militärpersons personliga vapen.

Beslut om användning av sådana maktmedel fattas av försvarsministeriet, om inte något annat följer av den behörighet som försvarsmaktens överbefälhavare har eller om något annat inte föreskrivs i 34 §.

34 §

Avvärijande av fientlig verksamhet

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet ska utan dröjsmål vidta alla behövliga åtgärder i syfte att avvärika fientlig verksamhet som medför direkt och allvarlig fara för rikets säkerhet. Då ska vid behov användas sådana i 33 § avsedda maktmedel som kan anses vara försvarliga med beaktande av hur farlig verksamheten är och övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. Försvarsministeriet ska utan dröjsmål underrättas om att åtgärder vidtas.

Denna lag träder i kraft den

_____

20 .

_____

Lag

om ändring av 62 och 78 § i värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värnpliktslagen (1438/2007) 62 §, rubriken för 78 § och 78 § 1 mom. som följer:

62 §

Anordnande av tjänstgöring utomlands

En värnpliktig som fullgör beväringstjänst eller deltar i en repetitionsövning kan kortvarigt förordnas till tjänstgöring utomlands, om han

- 1) deltar i utbildning enligt 61 §,
- 2) utför stöduppgifter som hänför sig till utbildning som avses i 1 punkten,
- 3) i enlighet med sitt uttryckliga samtycke deltar i lämnandet av internationellt bistånd eller annan internationell verksamhet enligt 2 § 1 mom. 3 punkten i lagen om försvarsmakten,

Riksdagens svar RSV 56/2017 rd

- 4) deltar i sedvanlig fartygstjänstgöring utanför Finlands territorialvatten,
  - 5) med stöd av sitt uttryckliga samtycke deltar i en internationell militär övning som främjar det nationella försvaret,
  - 6) deltar i besök, resor som gäller uppträdanden, idrottstävlingar eller andra motsvarande uppgifter som hör till tjänstgöringen och som inte innefattar militära övningar.
- På sådan internationell verksamhet som avses i 1 mom. 3 punkten tillämpas dessutom 78 § 1 mom. samt lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016).

78 §

Förordnande av en värnpliktig som tjänstgör till en annan uppgift än det militära försvaret av Finland

En värnpliktig som tjänstgör enligt denna lag kan som tjänstgöringsuppdrag förordnas till en handräckningsuppgift enligt 2 § 1 mom. 2 punkten underpunkt a i lagen om försvarsmakten, till en räddningsuppgift enligt 2 punkten underpunkt b i det momentet och till uppgifter som avses i 3 punkten i det momentet. I en räddningsuppgift, vid lämnande av nationell handräckning eller vid utförande av en internationell uppgift får de värnpliktiga inte delta i

- 1) gripande av farliga personer,
  - 2) röjning av sprängladdningar,
  - 3) uppgifter som förutsätter användning av vapenmakt, eller
  - 4) andra farliga uppgifter som motsvarar dem som avses i 1—3 punkten.
-

Denna lag träder i kraft den

_____

20 .

_____

Helsingfors 7.6.2017

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare